

Fővárosi Ítéltábla

4.Pf.20.048/2021/10.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Felker Katalin ügyvéd (Cím10) által képviselt Felperes1 (Cím2) felperesnek – Némethy Ügyvédi Iroda (alperesi képviselő címe, ügyintéző: dr. Béres B. István ügyvéd) által képviselt Alperes1 (alperes címe) I. rendű, dr. Nagy László Attila ügyvéd (Cím10) által képviselt Alperes2 (Cím2) II. rendű, dr. Zöld Katalin ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt Alperes3 (alperes címe,) III. rendű, valamint dr. Mészáros Ferenc ügyvéd (ügyvéd címe,) által képviselt Alperes4 (Cím5) IV. rendű és Alperes 5., (Cím6) V. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt a Budapest Környéki Törvényszék 2020. október 26. napján kelt 12.G.40.044/2019/57. számú ítélete ellen a felperes által benyújtott 58. számú fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy az állam terhén maradó eljárási illeték összege 1.213.312 (egymillió-kétszáztizenháromezer-háromszáztizenkettő) forint.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. rendű alperesnek 100.000 (százezer) forint + áfa, a III., IV., V. rendű alperesnek személyenként 50.000 (ötvenezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 1.706.500 (egymillió-hétszázhatvanöt ezer-öt száz) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes és a II. rendű alperes mint adósok, valamint az I. rendű alperes mint hitelező között 2008. május 6. napján kölcsönszerződés jött létre, mely szerint az I. rendű alperes az adósok részére 141.360 CHF összegű kölcsön nyújt 192 hónap futamidőre, melyből 96 hónap a türelmi idő. A kölcsön éves kamatlába a szerződéskötés napján évi 6,19%, mely hat hónapos kamatperiódusonként változik. A kölcsön teljes hiteldíjmutatója 6,84%. A türelmi idő konstrukció esetén a türelmi idő alatt a kifolyósított kölcsönösszeg után

kizárólag kamatfizetés történik. A kölcsön folyósításakor folyósítási jutalék fizetendő a hatályos Hirdetmény szerint. A törlesztés havonta fizetendő együttes összege 753,49 CHF, a türelmi időt leteltét követően a törlesztőrészlet (tőke+kamat) havonta fizetendő együttes összege 1459,07 CHF. A kölcsönszerződés vonatkozásában bármilyen pénzbeli kötelezettség CHF-ben volt teljesítendő, más pénznemben való teljesítés esetén a bank az általa az esedékesség napján alkalmazott, a bank Hirdetményében hivatkozott számlakonverziós deviza eladási árfolyamon kiszámított összeget fordít az esedékessé vált kötelezettség teljesítésére. Az első törlesztés megfizetése türelmi idő konstrukciónál 2008. július 15. napja, az első törlesztőrészlet megfizetése 2016. június 15-e, az utolsó törlesztőrészlet megfizetése 2024. május 15. napja. A törlesztőrészletek száma 96. A kölcsönszerződés aláírásával egyidejűleg a felperes és a II. rendű alperes aláírták a „Tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” megnevezésű iratot. Ugyanezen a napon a felperes és a II. rendű alperes közokiratba foglaltan egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot írt alá a CHF alapú szabad felhasználású jelzáloghitelre tekintettel. A felek 2012. július 18. napján a kölcsönszerződést módosították: az I. rendű alperes az adósok kérelmére 12 hónap időtartamra mérsékelt összegű fizetést engedélyezett. Az I. rendű alperes 2015-ben elszámolási kötelezettségnek eleget tett, valamint a kölcsönt forintosította, melyet követően a tőketartozás összege 37.077.758 forint volt. 2016. április 18. és május 18. napján a Pénzügyi Lakáskassza alapján járó megtakarítás a tőketartozást csökkentette, a fennmaradó tartozás 32.014.287 forintra, az új havi törlesztőrészlet 398.000 forintra változott. 2016. júniusától az adósok a törlesztőrészletek fizetésével késedelembe estek, majd az I. rendű alperes kölcsönszerződést 2016. augusztus 5. napján a Ptk. 523. § (1) bekezdés e) pontjára hivatkozással azonnali hatállyal felmondta és az adósok teljes tartozását lejártát tette.

Az I. rendű alperes a kölcsönszerződésből eredő követelését 2017. november 6-ai értéknappal a III. rendű alperesre engedményezte, majd a követelés újbóli engedményezésére 2019. március 20. napján került sor a IV. rendű alperes részére, aki a követelést tovább engedményezte az V. rendű alperesre.

[2] A felperes keresetében elsődlegesen azt kérte, hogy a bíróság állapítsa meg: a perbeli kölcsönszerződés nem jött létre, mert a jogviszony mögött valójában egy befektetési jogviszony állt, melyről nem volt tudomása. Ezen álláspontját támasztja alá a szerződés VII.2. pontja, valamint az I. rendű alperes 2016. március 26-ai keltezésű levele is.

Másodlagosan a szerződés semmisségének megállapítását kérte a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjaiba ütközés címén. Kérte továbbá a kölcsönszerződés árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezése (VII.2.) tisztességtelenségének, ennél fogva a szerződés érvénytelenségének megállapítását, ennek hiányában a szerződés részleges érvénytelenségének a megállapítását a kölcsönszerződés I.4. pontjába foglalt tisztességtelen feltételekre tekintettel.

Kérelmét azzal indokolta, hogy a kölcsönszerződés csak CHF-ben tartalmazza a kölcsön összegét, azonban az I. rendű alperes CHF-et nem vezetett át a II. rendű alperes bankszámlájára, ezáltal szerződéses kötelezettségét nem teljesítette. Nem került rögzítésre az alkalmazott árfolyam, az eladási és vételi árfolyam közötti különbség költségként nem került feltüntetésre, ezen összeget az I. rendű alperes a THM számításánál sem vette figyelembe, továbbá a szerződés nem rögzíti a törlesztőrészletek számát, azok összege csupán tájékoztató jellegű, kiszámításukhoz szükséges információk nem voltak ismertek. Hivatkozott arra is, hogy sem a szerződés, sem a kockázatteljáró nyilatkozat nem tartalmazta azokat a feltételeket, amelyek szükségesek voltak a megalapozott döntéshez. A szerződés I.4.

pontjának közjegyzői tanúsítványra vonatkozó rendelkezése az 1991. évi XLI. törvény 136. § (1) bekezdés i) pontjába és (2) bekezdésébe ütközik. A felperes megjelölte az alkalmazni kért jogkövetkezményt is.

A II-V. rendű alpereseket a szerződés érvénytelensége megállapításának tülésre kérte kötelezni.

[3] Az I. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy befektetési jogviszonyról a felekkel megkötött szerződése nem rendelkezik, továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) alapján a szerződés létrejötte megállapítható. A kölcsönszerződés megfelel a Hpt. 213. § felperes által felhívott rendelkezéseinek, az őt terhelő árfolyamkockázati tájékoztatási kötelezettségének az adósok által 2008. március 6. napján aláírt kockázatfeltáró nyilatkozattal eleget tett. A szerződés I.4. pontjának tisztességtelenségével kapcsolatban hivatkozott a BH2018. 146. számú határozatra, valamint az 1/2018. számú Gazdasági Elvi határozatra. A felperes által megjelölt jogkövetkezmény vonatkozásában eltérő számítására hivatkozott.

[4] A II. rendű alperes a kereset teljesítését nem ellenezte, perköltség igénye nem volt.

[5] A III-V. rendű alperesek ellenkérelmükben szintén a kereset elutasítását kérték a felperes perköltségben történő marasztalása mellett.

[6] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította és döntött a perköltség viselése tárgyában is. Indokolása szerint a felperes és a II. rendű alperes, valamint az I. rendű alperes között a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés jött létre, mely a Ptk. 685. § e) pontja alapján fogyasztói szerződésnek minősül. A szerződés aláírását követően az I. rendű alperes főkötelezettségének, a kölcsönösszeg folyósításának, míg a felperes és a II. rendű alperes törlesztési kötelezettsége megkezdésének eleget tett, így évekkal később megalapozottan nem hivatkozhat a szerződés létre nem jöttére. A bíróságnak nem kellett vizsgálnia, hogy volt-e konkrét devizaügylet a kölcsönszerződés mögött, ugyanis a devizaalapú kölcsönök mögött devizaforrás állt.

Megállapította, hogy a szerződés nem ütközik a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjába, ugyanis az I.1. pontban a felek meghatározták az I. rendű alperes által rendelkezésre bocsátott kölcsönösszeget kirovó pénznemben (CHF), majd az I. rendű alperes a folyósítás napján alkalmazandó árfolyam figyelembevételével 21.331.224 forintot utalt a II. rendű alperes részére a hitelkiváltási céllal megjelölt Pénzügyi Intézet nevel számlára. A perbeli kölcsönszerződés - figyelemmel a 6/2013. PJE határozat 1. pontjában írtakra - devizaalapú kölcsönszerződésnek minősül. A Ptk. 231. § (1) bekezdésében rögzített főszabálytól a felek eltérhettek, és megállapodhattak abban, hogy a kötelezettségének mindkét fél kirovó pénznemben köteles eleget tenni.

A szerződésnek nem kötelező eleme az irányadó átszámítási időpont rögzítése, ugyanis az a folyósítás napjában rögzül a Ptk. 231. § (2) bekezdése szerint. Nem semmis a szerződés azért, mert a devizakölcsön végleges összegét a hitelező a szerződéskötést követően külön

dokumentumban határozza meg. A forintosítás során alkalmazandó átszámítási árfolyamot a jogalkotó rendezte, így a szerződés érvénytelensége ezen okból sem állapítható meg.

A szerződés nem ütközik a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjába, ugyanis a THM a szerződésben feltüntetésre került, annak esetleges téves megjelölése pedig nem eredményezi a fogyasztói kölcsönszerződés érvénytelenségét.

A szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjába sem ütközik, ugyanis a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 tv.) 3. §-a a kétnemű árfolyam alkalmazását megszüntette, a jogszabály a semmis kikötés helyébe mind a folyósítás, mind a törlesztés tekintetében a Magyar Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamának alkalmazására irányuló rendelkezést helyezte. Az árfolyamrésből származó összeget pedig túlfizetésként kellett a pénzügyintézetnek elszámolnia a fogyasztó javára. Álláspontja szerint az árfolyamrésszel kapcsolatban esetlegesen felmerülő többletkiadás költségként nem minősülhet, így a szerződésben ily módon való feltüntetése nem lehetséges.

A kölcsönszerződés I.2. és IV.5. pontja tartalmazza a törlesztőrészletek számát ($192=96+96$) és összegét (753,49, majd 1459,07 CHF), így az a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja alapján sem semmis.

Az elsőfokú bíróság - különös tekintettel a felperes és a II. rendű alperes által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozatra - azt állapította meg, hogy a felperes a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdése által előírt tájékoztatást megkapta. Megállapította, hogy a kölcsönvevők a szerződés aláírásakor nem az elvárható pontossággal és körültekintéssel jártak el, ugyanis elvárható, hogy a szerződést, illetve az egyéb okiratokat alaposan áttanulmányozzák, szükség esetén a nem érthető rendelkezésekről tájékoztatást kérjenek. Az okiratok elolvasás nélküli aláírása a kölcsönvevők terhére esik. A felperes csupán állította, azonban nem bizonyította, hogy az I. rendű alperesi ügyintéző olyan tájékoztatást adott, miszerint az árfolyamváltozás kockázata korlátozott lett volna; e körben a felperes bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. Kiemelte a bíróság, hogy a kölcsönvevők ugyan a tájékoztatás hiányára hivatkoztak, azonban a II. rendű alperes és a felperes is egy pénzügyi termékek közvetítésével üzletszerűen foglalkozó gazdasági társaság tagjai voltak. A II. rendű alperes korábban egyéni vállalkozóként, majd cég ügyvezetőjeként működött közre devizaalapú kölcsönszerződések megkötésénél, így a pénzügyintézet által szervezett képzéseken is részt vett. Ezáltal az átlagfogyasztóhoz képest lényegesen több információval kellett rendelkeznie.

A kölcsönszerződés I.4. pontja vonatkozásában a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a szerződés ténytanúsítványra vonatkozó rendelkezése sem tisztességtelen.

[7] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes élt fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatását, elsődlegesen a kölcsönszerződés létre nem jöttének, másodlagosan a teljes érvénytelenségének megállapítását kérte azzal, hogy a bíróság a szerződést a határozata meghozataláig terjedő időre nyilvánítsa hatályossá; megjelölte az alkalmazni kért jogkövetkezményt is.

Álláspontja szerint az ítélet indokolásában rögzített tényállás az I. rendű alperes által mellékelte hiteltörlesztési ütemező, valamint a kölcsönszerződés aláírását megelőzően keletkezett iratokra figyelemmel hiányos, részben iratellenes, ezért a bíróság megszegte a Pp. 221. § (1) bekezdésében írtakat. Előadta, hogy a kölcsönt a II. rendű alperes kívánta felvenni, azonban nem volt elégséges a jövedelme, így a kölcsönszerződésben technikai adóstársként szerepel, azonban nem állapítható meg, hogy a „technikai” szó jelen esetben mit jelent. Előadta, hogy az I. rendű alperes a kölcsönszerződés aláírására rövid időt biztosított, nem volt lehetőség annak és egyéb iratoknak teljes körű átolvasására.

Az elsődleges kereseti kérelme kapcsán arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperes a II. rendű alpereshez 2016. április 12-ei keltezéssel írt levelében elismerte a befektetési jogviszonyt, annak mibenlétét ismertette, erre a szerződésben nem utalt, erről tájékoztatást nem adott. Az elsőfokú bíróság az elsődleges kérelmét jogkérdésnek tekintette, szakértői bizonyítást nem rendelt el annak megállapítására, hogy a mögöttes befektetői jogviszony fennáll-e. E kereseti kérelme kapcsán hivatkozott a Ptk. 205., 522, 523. §-ára, a 2001. évi CXX. törvény 115., 118., 208., 209. §-ára, a 2007. évi CXXVIII. törvény 57-60. §-ára.

A másodlagos kereseti kérelmével kapcsolatban kiemelte, hogy a kölcsönszerződés szerinti 141.360 CHF-nek megfelelő forint összeget az I. rendű alperes 150,09 HUF/CHF árfolyamon számolta el, mely a 2016. április 12-ei keltezésű levélből derült ki. Az ítélet iratellenesen hivatkozik a szerződésben rögzített irányadó árfolyamra annak bizonyítékeként, hogy az adósok devizában adósodtak el devizakamat mellett, ugyanis a kölcsönszerződésben nem szerepel, hogy a folyósítás forintban és milyen árfolyam alkalmazásával valósul meg. A szerződés nem tartalmazza annak bemutatását, hogy milyen számítási mód alkalmazásával tehető egyértelművé, hogy milyen forintösszeget kap kézhez, így a kölcsönszerződés nem felel meg az 1/2016. és a 6/2013. számú PJE határozatoknak. Kifogásolta, hogy az I. rendű alperes az átváltásnál alkalmazott árfolyamot vele soha, míg a II. rendű alperessel a 2016. április 12-ei keltezésű levélben közölte, az árfolyam a hiteltörlesztési ütemezésben sem szerepel.

Továbbra is fenntartotta álláspontját, hogy a kölcsönszerződés nem tartalmazza a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja szerinti előírásnak megfelelően a kamat éves százalékban kifejezett mértékét, az elsőfokú bíróság e kérelmet nem bírálta el, csupán a kétnemű árfolyam alkalmazására utalt, melyre vonatkozóan a kereseti kérelmet nem tartotta fenn. Továbbra is állította, hogy a szerződéskötés időpontjában az ügyleti kamat mértéke összegszerűen nem került meghatározásra, ugyanis a kölcsönszerződés III.3. pontja szerinti kamatláb csupán tájékoztató jelleggel bírt. Ezzel szemben az I. rendű alperes a teljes futamidőre évi 11,97% mértékű kamatot számolt fel. Az I. rendű alperes által a 2019. október 7-ei beadványában közölt számítási mód sem felel meg a követelményeknek, mindez önmagában a szerződés semmisségét eredményezi. A kamat mérték tájékoztató jelleggel való meghatározása a THM meghatározásánál a jogszabályba való ütközést is egyértelműsíti, ugyanis a THM így alkalmatlan a rendeltetése betöltésére. A Hpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontját a bíróságnak együttesen kell értelmeznie.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a Hpt. 213. § (1) bekezdésére való hivatkozását nem értékelte semmisségi okként, mivel a kölcsönszerződés I.2. és IV.5. pontja tartalmazza a törlesztőrészletek számát és összegét. A szerződés I.2. és a IV.5. pontjának a hiteltörlesztési ütemezővel való összevetésénél nyilvánvalóvá válik, hogy a meghatározott futamidőn belül nem fizethette volna vissza az adós a tartozását, ugyanis a havonta közölt törlesztőrészlet összege egyszer sem érte el az ütemezett befizetés szerinti összeget. Ezáltal kódoltan kikötésre és garantálásra került az adós szerződösszegése.

Továbbra is fenntartotta álláspontját, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatban megfelelő tájékoztatást nem kapott, ugyanis e tekintetben csupán a kölcsönszerződés VII.1. és VII.2. pontja tartalmaz utalást. Az elsőfokú bíróság a kölcsönszerződés aláírásával egyidejűleg aláírt nyilatkozatot vette döntése alapjául figyelembe. Kiemelte, hogy a tájékoztatón az I. rendű alperes képviselője és a tanúk aláírása egy teljesen különálló lapon szerepel, az adósok aláírását tartalmazó lap első oldalán nem látható sem az adós és sem az I. rendű alperesi szignó, holott banki követelmény volt az irat minden oldalának szignózása. Az I. rendű alperes ezen irat eredeti példányát csatolni nem tudta, majd mellékelte egy érdi 2008. április 8-ai keltezésű iratot, melynek első oldala egyezik a Budapesten 2008. május 6. napján kelt változat első oldalával, a második oldalát csak a II. rendű alperes írta alá, az ő személyi adatai

szerepelnek rajta, melyet két Budapest, Árpád úti fiók címével egyező című tanú írt alá. Fenntartotta álláspontját, miszerint a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 191. § (1) bekezdésére figyelemmel a tájékoztatásról készült másolat bizonyító erővel nem bír, az Érd, 2008. április 8-ai keltű változatot nem ő írta alá, így az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás hiányára való hivatkozása körében kizárólag a kölcsönszerződés VII.1. és VII.2. pontja értékelhető, mely a Hpt. vonatkozó rendelkezéseinek, valamint a Kúria 2/2014. PJE jogegységi határozatának, az Európai Unió Bírósága (EUB) C-51/17., valamint a C-449/13. számú ügyben hozott határozatát követően kialakult gyakorlatnak nem felelt meg.

A felperes sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az adósok terhére írta, hogy pénzügyi termék közvetítésével üzletszerűen foglalkozó gazdasági társaság tagjai. Az cég neve-nél pénzügyi termékek közvetítésében ő nem vett részt, általános iskolai végzettséggel rendelkezik, így téves a bíróság álláspontja, miszerint a tájékoztatásból egyértelműen felismerhetőnek kellett volna lennie részére az árfolyamváltozás lehetősége, annak kedvezőtlen hatása, korlát nélkülsége. A II. rendű alperes sem rendelkezik pénzügyi képzettséggel, ugyanis csak az ügyfelek által a hiteligényük elbírálásához szükséges iratokat gyűjtötte össze és a pénzügyi intézet ügyintézőjének rendelkezésére bocsátotta.

Hangsúlyozta, hogy a perbeli tájékoztató egy blanketta nyilatkozat, mely nem adott tájékoztatást arról, hogy az árfolyam emelkedés miatt a törlesztőrészlet összege meghaladhatja az adós teljes jövedelmét, nem mutatta be, hogy az árfolyam emelkedés következtében a törlesztőrészlet olyan magas lehet, hogy teljesítőképtelenné válhat. E tájékoztatás nem felel meg a C-26/13. számú ítélet 2. pontjában írtaknak sem.

A ténytanúsítvány tisztességtelensége körében előterjesztett kereseti kérelmével kapcsolatban nem osztotta az ítélet indoklásában foglaltakat, ugyanis az elsőfokú bíróság szerint a végrehajtási eljárásban lehetőség lesz az összegszerűség vitatására, ezáltal az I.4. pontban foglalt kikötés nem ró rá többletkötelezettséget, mint az irányadó jogszabályok alapján egyébként is terhelne, majd ezzel ellentétben az ítélet leszögezi, hogy a végrehajtás korlátozása iránti perben lesz módja vitatni a banki elszámolás helyességét, azonban ezzel ellentétesen megjegyzi, hogy ott majd őt terheli a bizonyítás a körben, hogy az alperesek által kimutatott összeg nem helyes, az adósok tartozása más összegű.

[8] Az I., valamint III-V. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték. A II. rendű alperes beadványában - annak tartalma szerint - lenyegében a kereseti kérelemben foglaltakkal értett egyet.

[9] Az I. rendű alperes az ítélet helybenhagyását kérte perköltségének megállapítását az IM rendelet alapján kérte áfával növelt összegben.

Érvelése szerint az ítélet megfelel a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak: a bíróság a második oldalon megállapította a tényállást a kölcsönszerződés aláírását megelőzően is, utalt a többszöri hitelkérelem benyújtására, annak indokára, így a fellebbezésben felhozott hiányosságok nem állnak fenn. Hivatkozva a 3107/2016. (V.24.) AB határozat indoklásának 38., a 30/2014. (IX. 30.) AB határozat indoklásának 89. pontjára kiemelte, hogy a tényállás szempontjából is csak azok az okiratok lényegesek, amelyekre a felek a tényelődás körében hivatkoztak vagy amelyeket a bíróság tényállás szempontjából lényegesnek minősít, így a felperes szubjektív véleménye a szerződéskötés körülményeiről, továbbá a II. rendű alperes és felperes által vélt várakozása a hitel vonatkozásában olyan körülmény, amely nem bír relevanciával.

Tévesnek tartotta az elsődleges kereseti kérelem körében azt a felperesi álláspontot, miszerint szakértő kirendelése lett volna szükséges a mögöttes befektetési jogviszony megállapításához. Hivatkozott az EUB C-312/14. számú ítéletére, miszerint a devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződések útján a fogyasztó célja nem az árfolyamkockázat kezelése vagy devizaárfolyam spekuláció, a szerződés alapján végzett banki műveletek rendeltetése nem befektetés megvalósítása. A Pp. 177. § (1) bekezdése alapján helyesen mellőzte az elsőfokú bíróság az elsődleges kereseti kérelem vonatkozásával a szakértői bizonyítás elrendelését.

Az I. rendű alperes a másodlagos kereseti kérelem körében kiemelte, hogy a kölcsönszerződés I.1. pontja szerint a hitelező 141.360 CHF kölcsönt nyújtott az adós részére. A 14. ponton keresztül alkalmazandó Hirdetmény szerint a bank a lakossági jelzálogalapú kölcsönügyleteinél alkalmazott folyósítási árfolyam a folyósítás napján érvényes számlakonverziós devizavételi árfolyam. Tehát a felek megállapodtak a CHF kölcsönösszeg forintban történő folyósítása során alkalmazandó árfolyamban. Az I. rendű alperes a CHF kölcsönösszeg forint ellenértékeként 21.331.224 forint összeget folyósított, melyet az adósok nem vitattak. A felek a kölcsönszerződésben célszámlaként forintszámlát jelöltek meg, a kölcsönfelvevőknek forintra volt szüksége, így egyértelmű volt a forintban történő folyósítás. Az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott az átszámítás körében a 6/2013. PJE határozatra a Ptk. 231. § (1), (2) bekezdésére továbbá arra is, hogy a jogalkotó az irányadó átszámítási árfolyamot utóbb rendezte. Utalt továbbá a BH2017. 343. számú eseti döntésre, miszerint amennyiben a felek az átváltási árfolyamot nem határozták volna meg a DH1 és a DH2 törvény az alkalmazandó árfolyamot mind a múlt, mind a jövőre vonatkozóan megállapította.

Nem osztotta azt a felperesi álláspontot sem, hogy a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontját együttesen kell vizsgálni, ugyanis minden egyes ok önmagában is alkalmas lehet az érvénytelenség megállapítására, tehát azokat önálló vizsgálata szükséges.

Az I. rendű alperes a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjával kapcsolatban kiemelte, hogy a felperes tévesen hivatkozik a hiteltörlesztési értesítőre, ugyanis azt a jogkövetkezmény levonása körében az általa elfogadhatónak tekintett számítása körében csatolta és nem a c) pontra hivatkozással (2019. október 7-ei ellenkérelem). A hiteltörlesztési értesítő nem bizonyítja, hogy a szerződéskötéskor a szerződés nem tartalmazta az ügyleti kamat százalékos mértékét: a szerződéskötéskor 6,19%-os mérték alapul vételével meghatározható az érvényessé nyilvánítás során alkalmazandó kamatláb.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja körében kifejtette, hogy a törlesztőrészletek összege azért tájékoztató jellegű, mivel a kölcsönszerződés 31 napos hónapra adta meg a törlesztőrészlet összegét, amennyiben az adott hónap rövidebb, ezzel arányosan kisebb a havi fizetendő összeg is. Nincs jelentősége annak, hogy az adós türelmi idő nélkül kívánta a kölcsönt felvenni, ugyanis a kölcsönszerződés rendelkezései e kérdésben is egyértelműek. A kölcsönszerződés aláírását megelőző akaratok a kölcsönszerződésben véglegesednek. Alaptalanul hivatkozott a felperes arra is, hogy az adósi szerződésszegés kódolva, illetve garantálva van, ugyanis a felperes összemosza az érvényessé nyilvánítása esetén irányadó hiteltörlesztési ütemezést és az eredeti ütemezést, mivel forintkölcsönként történő érvényessé nyilvánítás esetén magasabb a kamatteher, ezáltal az nem vethető össze a devizaalapú kölcsönszerződés feltételeivel.

Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróságnak az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás körében abból kellett kiindulnia, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó mércéje milyen elvárást támaszt. A perbeli esetben a bíróság tényként állapította meg, hogy a felperes és a II. rendű alperes pénzügyi termékek közvetítésével foglalkozott, ilyen jellegű képzéseken vettek részt, így az átlagfogyasztóhoz

képest a felperesnek is magasabb tudásszinttel kellett rendelkeznie; a tájékoztatás megfelelőségét is e „magasabb tudás szintjére” figyelemmel kellett értékelni.

Tévesnek tartotta a felperes által a 2008. április 4. és május 6. napján kelt tájékoztatóval kapcsolatban levont következtetését, ugyanis a kölcsönszerződés adója a II. rendű alperes volt, a felperes adóstársként vett részt a jogügyletben, így ő a Ptk. 337. § (1) bekezdése szerinti egyetemleges kötelezettséget vállaló személy volt. A Hpt. 203. § (4), (6)-(7) bekezdésében írt kötelezettség az ügyfél vonatkozásában áll fenn, ügyfélnek pedig jelen esetben a II. rendű alperes mint adós tekinthető. 2008. augusztus 4. napján a felperes részére tájékoztatás nem volt adható, ugyanis csak később került bevonásra az ügyletbe a felperes.

Az I. rendű alperes álláspontja szerint a 2008. május 6. napján kelt tájékoztatás másolatban csatolt példánya esetén is lehetőség van a tájékoztatás megtörténtének bizonyítására, mely bizonyítási eljárást az elsőfokú bíróság lefolytatta. A felperes nem állította, hogy e tájékoztatás tartalmát nem ismerte volna, a bíróság értékelte a felperes átlagfogyasztónál magasabb szintű ismereteit és helyesen állapított meg, hogy részéről az árfolyamkockázati tájékoztatás megtörtént. E tájékoztatásra tekintettel az elsőfokú bíróság a 2/2014. PJE határozatra figyelemmel helyesen határozta meg a felperes bizonyítási kötelezettségét. A felperes bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, a fél állítása pedig nem lehet az állítás bizonyítéka is.

A felperes és a II. rendű alperes kizárólagos tulajdonosai voltak a gazdasági társaságuknak, melynek munkavállalója nem volt, így a felperes által előadott munkamegosztás életszerűtlen. Téves az a felperesi álláspont, hogy a pénzügyi közvetítők igénybevétele pusztán adminisztrációs terhek csökkentésére irányult. A szerződéskötéskor hatályos Hpt. szerint a pénzügyi közvetítői (ügynöki) tevékenységet a 2. számú melléklet I.12.b.) pontja határozta meg. A fogalom meghatározásból következik, hogy a közvetítőnek ismernie kellett a pénzügyi intézmény hiteltermékeit, azok lényeges jellemzőit, tájékoztatást kellett adnia azok kockázatáról és rendelkeznie kellett a pénzügyi intézmény által alkalmazott dokumentumokkal, ugyanis az ügyfél először a hitelközvetítővel találkozott. A II. rendű alperesnek mint adósnek egyéni vállalkozóként a fő tevékenysége a TEAOR 661901 egyéb pénzügyi kiegészítő tevékenység volt. Mindez alapján is megállapítható, hogy a II. rendű alperes mint adós az egyéni vállalkozóként folytatott tevékenysége alapján az átlagos fogyasztónál lényegesen több ismerettel kellett, hogy rendelkezzen a pénzügyi termékek vonatkozásában.

Rámutatott, hogy a felperes fellebbezésében tévesen értékelte a „Konstrukció” elnevezésű egyszerű magánokiratot, ugyanis ez a szerződéskötést megelőzően készült irat, mely egy devizaalapú finanszírozási modellhez tartozik, ezzel szemben az érvényessé nyilvánítás körében csatolt hiteltörlesztési értesítő a forint alapú kölcsön magasabb kamatával számított finanszírozás törlesztőrészletei tartalmazza, így a két számítás a perbeli esetben nem vethető össze.

Megítélése szerint nincs jelentősége annak, hogy a felperes ismerősei is ilyen tartalmú nyilatkozatot írtak alá, továbbá a tájékoztatás blanketta jellege sem jelenti, hogy tájékoztatás elégtelen lenne. Nem kellett tájékoztatást adnia arról, hogy az árfolyamkockázat miatt a törlesztőrészletek összege az adós jövedelmét meghaladhatja, vagy teljesítőképtelenné válhat. A tájékoztatás vonatkozásában a követelményrendszer az EUB C-51/2017. számú ügyben meghatározásra került, melyből nem következik, hogy az árfolyamváltozások miatt a törlesztőrészletek forintban növekvő összegének felső határát az adós szerződéskötéskor bevizsgált jövedelmi viszonyai, teljesítőképessége képezi.

A kölcsönszerződés VII. pontja felhívta a fogyasztó figyelmét a forint/devizaárfolyam piaci mozgásából adódó kockázat jelentős mértékére, világos tájékoztatást adott annak kockázatáról, ha az árfolyam jelentősen változik. A jelentős mértékű kockázat, illetve

árfolyamváltozás lehetősége magába hordozza és kifejezi az árfolyam számottevő mértékű emelkedését, ebből adódóan a költségek többszörösére emelkedésének jelentését is.

Az elsőfokú bíróság a kölcsönszerződés I.4. pontja kérdésében helyes döntést hozott, a felperes és a II. rendű alperes a végrehajtás megszüntetése iránti pert a Budaörsi Járásbíróságon 7.P.22.095/2017. szám alatt megindították, mely 2018. március 28-án kelt 12. számú végzéssel felfüggesztésre került.

A másodfokú perkölségének megállapítását az IM rendelet alapján kérte azzal, hogy jogi képviselője áfa körbe tartozik.

[10] A II. rendű alperes az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltakra figyelemmel hangsúlyozta, hogy a hitelekkel kapcsolatos adminisztrációs feladatokat vállalta: az ügyletekhez szükséges okiratok összegyűjtésében közreműködött, melyben a felperes semmilyen formában nem vett részt. Az I. rendű alperes tájékoztatója nem volt megfelelő, hiszen a blanketta tájékoztatásból nem volt megállapítható, hogy a kockázat adós által való viselésének nincs felső határa, tovább nem volt megállapítható, hogy a korábbi Pénzügyi Intézet nevel tartozás törlesztőrészleténél lényegesen több lesz a havi törlesztőrészlet összege. Az csupán feltételezés, hogy a pénzügyi kisegítő tevékenység folytatására tekintettel tisztában volt a devizahitel kockázataival és ennek ellenére vállalta e szerződésből eredő terheket, melyeket az I. rendű alperes a szerződésben is csak tájékoztató jelleggel rögzített évi 6,19% mértékű kamattal szemben az évi 11,47%-kal. A kezdő törlesztőrészlet és a nyilvántartott törlesztőrészlet is eltérő volt.

A III. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte annak helyes indokaira tekintettel a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján. Kérte továbbá a felperest költségeiben marasztalni azzal, hogy jogi képviselője áfa körbe tartozik.

[11] A IV. és V. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében - annak tartalma szerint - az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontjuk szerint a szerződés a felek között létrejött, az I. rendű alperes a kölcsönösszeg folyósításának eleget tett, a II. rendű alperes a törlesztési kötelezettségének teljesítését megkezdte, majd 2012. július 18. napján szerződést módosító okirat is aláírásra került, mellyel a szerződési akaratukat megerősítették.

Kiemelték, hogy a felperes és a II. rendű alperes előadása alapján megállapítható: szándékuk arra irányult, hogy forintban jussanak kölcsönhöz és tartozásukat forintban fizessék vissza a forintkölcsönre irányadó kamatnál jelentősen alacsonyabb kamatteher mellett, ezért döntöttek a CHF alapú kölcsön igénybevétele mellett.

Osztották az elsőfokú bíróság álláspontját, miszerint a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a)-c) és e) pontjaiba, valamint más jogszabályokba nem ütközik, ezen okból kifolyólag nem érvénytelen. Helyesnek tartották az elsőfokú bíróság arra való hivatkozását is, hogy az I. rendű alperes a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésébe foglalt tájékoztatási kötelezettségének eleget tett. A II. rendű alperes hitelközvetítói tevékenységgel is foglalkozott, továbbá korábban másik devizaalapú hitelt is felvett, így tisztában kellett lennie a hitelszerződések általános feltételeivel. Az adósok érdekeltségében álló Kft. még jutalékot is kapott a perrel

érintett hitel folyósítását követően. A IV. és V. rendű alperes az IM rendelet szerint ügyvédi munkadíját 420.000 forintban jelölte meg.

[12] A felperes az I., valamint a III-V. rendű alperesek ellenkérelmére hivatkozással az alábbi észrevételeket tette:

Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában nem tért ki arra, hogy miért nem vette figyelembe az I. rendű alperes által a periratokhoz csatolt hiteltörlesztési ütemezőt. Igazolta, hogy az I. rendű alperes a saját nyilvántartásában a perbeli ügyletet a kölcsönszerződés szerinti csupán tájékoztató jellegű kamattal szemben a teljes futamidőre lényegesen magasabb kamattal és törlesztőrészlettel szerepelteti. E hiteltörlesztési ütemezés alapján számította ki a tartozás összegét, több alkalommal is meg nem jelölve az aktuális kamat mértékét.

Az engedményezés a 2019. október 7. napján kelt beadványban közölt 28.162.152 forint tőkeösszeggel szemben a 2017. november 6. napjára állított 31.944.072 forint tőkeösszeggel, kamatmérték megjelölése nélkül történt. Az I. rendű alperes a hiteltörlesztési ütemezés által bizonyítottan saját nyilvántartásában lényegesen magasabb mértékű kamattal és törlesztőrészlettel állította be az ügyletet, mint amely a szerződésben szerepel. Mindez nyilvánvalóvá teszi, hogy a szerződés megkötésekor lényeges információt eltitkolt. A 2020. január 23-i keltezésű beadványához mellékelte „Konstrukció” elnevezésű iratban rögzített törlesztő összeg, illetve kamatmérték ismeretében a szerződést nem írta volna alá.

[13] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 216/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[14] A fellebbezés nem alapos.

[15] Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján a tényállást helyesen állapította meg és az abból levont jogkövetkeztetése is helytálló. Az ítéltábla az ítélet indokaival is részben egyetért. A fellebbezésben foglaltakban figyelemmel az alábbiakat emeli ki:

Nem helytálló a felperes azon kifogása, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás hiányos, illetve iratellenes lenne, ezáltal a bíróság megszegte a Pp. 221. § (1) bekezdésében írtakat.

A felperes alaptalanul hivatkozott a hiteltörlesztési ütemező elnevezésű irat tényállásba foglalásának hiányára. Ezen okiratot a felperes a 2019. október 9. napján 32. alszám alatt benyújtott beadványa mellékleteként csatolta. E beadvány 13. oldalán „A felperes által meghatározott jogkövetkezmény” címszó alatt hivatkozott ezen iratra, mellyel a felperes által alkalmazni kért jogkövetkezmény helytelenségére kívánt rámutatni. A számítás az ügyleti kamatláb, valamint a kamatfelár mértékének figyelembevételével történt. A kamatfelár mértéke a szerződésben kifejezetten rögzítésre nem került, az az Emlékeztető a 2015. november 9-10. napján tartott Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezletéről II.,

valamint a Kúria 2019. június 20. napján közzétett állásfoglalása alapján került elszámolásra. A kifogásolt táblázat ezen számítás alapján kizárólag a szerződés érvénytelensége esetén alkalmazandó jogkövetkezmény tárgyában született. Tekintettel arra, hogy a bíróság szerződés érvénytelenségét nem állapította meg, ezt a számítást nem vette figyelembe, ezért nem volt indokolt a tényállásban történő rögzítése sem.

[16] Az elsőfokú bíróság a kölcsönszerződés megkötése előtt keletkezett iratokból a jogvita elbírálása szempontjából lényeges iratokat ismertette. Az I. rendű alperes megítélése szerint adóstárs bevonására volt szükség, ezért 2008. április 15. napján a II. rendű alperes a felperessel mint adóstárral együtt hitelkérelmet nyújtott be, továbbá a sikeres hitelbírálatot követően 2008. május 6-án a kölcsönszerződés aláírását megelőzően tájékoztatást írtak alá a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól. További adatok tényállásba történő foglalására nem volt szükség. Tekintettel arra, hogy az elsődleges megállapítási kereset annak jogszabályi feltételei hiányában a másodfokú bíróság megítélése szerint érdemben - az alább kifejtettek szerint - nem volt vizsgálható, az I. rendű alperes 2016. április 12-i keltezéssel írt levelének a tényállásában történő ismertetésére sem volt szükség.

[17] A felperes elsődleges keresetében a szerződés létre nem jöttének megállapítását kérte. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 123. §-ára figyelemmel előadta, hogy az I. rendű alperessel szembeni jogai megvédésére, az I. rendű alperes által a már végrehajtási eljárásban érvényesített követeléssel szembeni védekezésre más lehetősége nincs. Hivatkozott arra is, hogy a II. rendű alperes által teljesített törlesztőrészletek beszámítására tekintettel a visszatérítési kötelezettség mértéke 1.502.807 forint, azonban az őt nem terhelheti, hiszen ő csupán „technikai adóstárs”, részére kifizetés nem történt, nála az alperes rovására gazdagodás nem keletkezett.

[18] A Pp. 123. §-a értelmében a megállapításra irányuló kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges és a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.

E rendelkezés szerinti megállapítási kereset törvényi feltételi a perbeli esetben nem állnak fenn, ugyanis a felperes nem állította olyan, az I. rendű alperessel szembeni jogának fennállását, amelynek védelméhez a kért megállapítás szükséges lett volna. A felperes bármilyen okból hivatkozik a szerződés létre nem jöttére, illetve a szerződés érvénytelenségére, az a vele szemben az I. rendű alperessel megkötött szerződésből eredő követelés behajtása iránti eljárásban, végrehajtás folyamatban léte esetén végrehajtás megszüntetése iránti perben érvényesíthető. A rendelkezésre álló iratok alapján az állapítható meg, hogy a felperes ezen igényét a Budaörsi Járásbíróság előtt indított perben érvényesítette (Budaörsi Járásbíróság 7.P.22.095/2017/12. számú jegyzőkönyv 2. oldala 2. bekezdés). A felperes jelen perben nem volt elzárva attól, hogy az elsődleges kereseti kérelme tárgyában marasztalást kérjen tekintettel arra, hogy a II. rendű alperessel egyetemleges adóstársak. E körben keresetet terjeszthetett volna elő annak ellenére, hogy a kölcsön összege ténylegesen nem az ő, hanem a II. rendű alperes folyószámlájára került átutalása, illetve a törlesztéseket a II. rendű alperes teljesítette. Mindezekre figyelemmel a megállapítási kereset törvényi

feltételei nem álltak fenn, ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének e körben tett megállapításait nem vizsgálta, azt az indokolásból mellőzni rendeli.

[19] A felperes a másodlagos kereseti kérelmében a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel tévesen hivatkozott fellebbezésében arra, hogy csupán az I. rendű alperes 2016. április 12-i keltezésű leveléből derült ki, hogy 150,09 HUF/CHF árfolyamon került a kölcsönszerződés szerinti 141.360 CHF-nek megfelelő forintösszeg folyósításra.

A kölcsönszerződés I.1. pontja szerint a bank az adósok részére 141.360 CHF összegű kölcsönt nyújt, tehát a kölcsön összege CHF-ben került megállapításra. A Kúria 6/2013. PJE határozata indokolásában rámutatott arra, hogy a devizaalapú kölcsönszerződéseknek két tipikus módja van a kölcsönösszeg meghatározásának: vannak olyan devizaalapú kölcsönszerződések, amelyek a kölcsönt devizában határozzák meg és a szerződés egyéb rendelkezései nem hagynak kétséget afelől, hogy a devizát a szerződésben meghatározott időpontban a szerződésben - tipikusan - a kölcsönt nyújtó pénzügyi intézmény vételi árfolyamán kell átszámítani forintra, mely összeget folyósítja a pénzügyi intézmény. Az adósnak pedig a kölcsön adott devizának megfelelő összegét és annak járulékait kell visszafizetnie forintban az aktuális eladási árfolyam figyelembe vételével. A Kúria rámutatott arra, hogy nem szükséges, hogy maga a kölcsönadott folyósított összeg, illetve a törlesztések összege tételesen szerepeljen a szerződésben, hanem az is elégséges, ha azok kiszámítható módon vannak meghatározva. Amennyiben a kölcsönadott devizaösszeg, a folyósított forintösszeg, illetve a visszafizetendő forintban meghatározott törlesztőrészek egyértelműen kiszámíthatók a szerződés rendelkezései alapján a devizaalapú kölcsönszerződés nem ütközik a Ptk. 523. § (1) bekezdésébe.

[20] A perbeli kölcsönszerződés II.1. pontja oly módon rendelkezik a kölcsön folyósításának módjáról, hogy az adós lakossági forint bankszámlájára/devizaszámlájára történő egyösszegű átvezetéssel történik. A bank a II.2. pontban megjelölt folyósítási feltételek maradéktalan teljesülése esetén nyolc munkanapon belül átutalja a kölcsön összegét. A III.1. pont alapján az állapítható meg, hogy az I. rendű alperes számításait a folyósítás napján érvényes számlakonverziós devizavételi árfolyam figyelembevételével tette meg, továbbá az I. rendű alperes aktuális Hirdetménye folyósítási árfolyamként a folyósítás napján érvényes számlakonverziós devizavételi árfolyamot jelöli meg. Az a perbeli esetben a folyósítás időpontjában 150,9 HUF/CHF volt, így a forintban folyósított kölcsönösszeg a fenti adatok alapján egyértelműen meghatározható volt. A folyósítandó forintösszeg azért nem kerülhetett a szerződéskötéskor meghatározására, mivel a kölcsön folyósítására a szerződés II.2. pontjába foglalt együttes folyósítási feltételek teljesítése az adóstól függött, a folyósítás időpontja pedig ezen feltételek maradéktalan teljesülését követő nyolc munkanapon belül történik, így a szerződésben naptárszerűen nem lehetett meghatározni az átszámítás időpontját, ennek megfelelően az aznapi árfolyamot sem, azonban a folyósítás napja a szerződés rendelkezései alapján a feltételek teljesülését és igazolását követően megállapítható volt, ezáltal az e napon irányadó árfolyam is.

Az elsőfokú bíróságnak a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjával kapcsolatban elfoglalt álláspontjával az ítéltábla egyetért, azt megismételni nem kívánja. A 6/2021. PJE határozat

értelmében is a szerződés ezen jogszabályi rendelkezés alapján kizárólag akkor semmis, ha az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót egyáltalán nem tartalmazza.

[21] A felperes keresetében a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja körében arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperes az ügylet kapcsán a folyósítás, illetőleg a törlesztések elszámolásánál vételi, illetőleg eladási árfolyamot alkalmazott, azonban az ezzel felmerülő költségeket nem tüntette fel a szerződésben, ezért a szerződés ezen okból kifolyólag semmis.

A 2019. október 14. napján (33. számú jegyzőkönyv) megtartott tárgyaláson a Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontja szerinti érvénytelenségre nem kívánt hivatkozni, azonban fenntartotta a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontja szerinti érvénytelenségi okokra történő hivatkozását. A felperes a 2019. november 5. napján kelt beadványában az ügyleti kamattal kapcsolatban hivatkozott arra, hogy a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pont szerint a kamat mértékét éves, százalékban kifejezett értékben és nem annak kiszámítási módjával kell megjelölni, ugyanis a kölcsönszerződés aláírásakor az I. rendű alperes ezeket az adatokat és számítási módon nem közölte, így nem is volt lehetősége az általa levezetett számítás elvégzésére és annak megállapítására, hogy a szerződés III.3. pontja szerinti évi 6,19% éves kamatláb valójában a folyósítástól kezdődően évi 11,97%.

[22] A felperes ezen kérelme figyelemmel a Pp. 146. § (5) bekezdésében foglaltakra keresetváltoztatásnak minősül. A 146/A. § alapján a kötelező jogi képviselő esetében (Pp. 73/A. § (1) bekezdés b) pontja) - tehát a jelen perben is - a felperes keresetét - a (2)-(4) bekezdésben foglalt kivétellel - az alperes érdemi ellenkérelme előadását követő 30 napon belül változtathatja meg. E keresetváltoztatás ezen határidőn túl került előterjesztésre, azonban az alperesek e keresetváltoztatás ellen nem tiltakoztak, így azt az ítéltábla úgy tekintette, hogy e keresetváltoztatást nem ellenzik.

[23] Tekintettel arra, hogy a felperes módosított keresetében a kétnemű árfolyam alkalmazása vonatkozásában kérelmét nem tartotta fenn, ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítélte indokolásából az erre vonatkozó indokolást mellőzte. Mivel az ítélet indokolása tartalmazza, hogy a kölcsönszerződésben a felek milyen mértékű kamatban állapodtak meg, ezért az ítéltábla e kérelem tekintetében is elbírálnak tekintette ezen kereseti kérelmet. A kölcsönszerződés tartalmazza a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja szerinti előírásnak megfelelően a kamat éves százalékban kifejezett mértékét. A kölcsönszerződés III.3. pontja szerint a kölcsön éves kamatlába a folyósítás időpontjában a Hirdetményben megállapított érték, melyet a bank a szerződéskötés napjára vonatkozóan tájékoztató jelleggel közöl: a kamatláb évi 6,19%. A kölcsön éves kamatlába hat hónapos kamatperiódusonként változik. A folyósítási feltételek bekövetkezése, így a folyósítás pontos időpontja a szerződéskötéskor nem ismert, ezért került csupán tájékoztató jelleggel feltüntetésre az alkalmazandó kamatláb mértéke.

Az a körülmény, hogy a szerződésben meghatározott kamatmértékkel szemben az I. rendű alperes a futamidőre esetlegesen ettől eltérő kamatot számolt el, azt az I. rendű alperes ellen végrehajtás megszüntetése iránti perben vitathatja. Mindez csupán abban az esetben képezne a jelen per tárgyát, ha a szerződés teljes érvénytelensége megállapításra és a jogkövetkezmény levonásra kerülne.

Az ítéltábla osztotta az I. rendű alperes álláspontját, miszerint a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontjába foglalt kritériumok külön-külön vizsgálandók.

A kölcsönszerződés I.2. és IV.5. pontja tartalmazza a törlesztőrészek számát és összegét, azonban a felperes tévesen hivatkozik arra a már kifejtettek szerint, hogy a szerződés alapján számított törlesztőrészek összevethetők a szerződés érvényessé nyilvánítása vonatkozásában előterjesztett alperesi számítást tartalmazó forint alapú hiteltörlesztési ütemezővel.

Megjegyzi az ítéltábla, hogy a törlesztőrészeket pontosan előre meghatározni valójában sem CHF-ben, sem forintban nem lehetett a futamidő végéig, ugyanis a felek a szerződést 96 hónap türelmi idővel kötötték, a tőke összeget a felperes és a II. rendű alperes által 2008. április 15-én kelt Lakás előtakarékosági szerződés felhasználásával kívánták törleszteni. Ezen szerződés alapján az adósok forintösszeghez jutottak, melyet a törlesztés időpontján érvényes devizaárfolyam alapján kellett a törlesztésbe elszámolni. A megtakarítással keletkezett összeg és a HUF/CHF árfolyam előre nem volt meghatározható, így azt sem lehetett tudni a szerződés megkötésekor, hogy ezen összeget meghaladóan milyen összegű tőketörlesztésre fog sor kerülni. Mindezekre tekintettel a 192 hónap futamidejű szerződés vonatkozásában a szerződéskötéskor az esedékes törlesztőrészek pontos megállapítására nem volt lehetőség, így a „Konstrukció”, valamint egyéb számítások sem tartalmazhatták a szerződés teljes futamidejére esedékes valamennyi törlesztőrészlet pontos összegét.

Nem helytálló a felperesnek az az álláspontja sem, hogy a szerződésben kódoltan kikötésre és garántálására került a szerződésszegése, e tekintetben semmiféle adat, bizonyíték nem merült fel. Az iratoknál elfekvő „Konstrukció” elnevezésű okirat egy szerződéskötés előtt készült tájékoztatónak tekinthető. Ezen okirat nem tartalmaz utalást sem arra, hogy az a kölcsönszerződés részét képezné.

[24] Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra az álláspontra, hogy az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás megfelelősége kérdésében nem csupán a kölcsönszerződés VII.1. és VII.2. pontját vizsgálta. A perbeli jogvita elbírálásánál kizárólag a szerződéskötést megelőzően a felperes és a II. rendű alperes által aláírt 2008. május 6. napján kelt tájékoztató vizsgálata szükséges. Sem az ezt megelőzően a II. rendű alperes által, sem a szerződés módosítását megelőzően, 2012-ben az adóstársak által aláírt nyilatkozatnak nincs jelentősége.

Az I. rendű alperes a 2008. május 6-án kelt nyilatkozatot csupán másolati példányban csatolta, a fénymásolat alapján azonban nem állapítható meg, hogy az valójában három lapon szerepelt-e vagy az első és második oldala egy lapra kétoldalas nyomtatással készült-e. Ennek azonban nincs jelentősége, ugyanis a perben nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy az I. rendű alperes a devizaalapú szerződések megkötése során a csatolt tájékoztatótól eltérő szövegezésű tájékoztatót is alkalmazott volna. Egyébként a II. rendű alperes által 2008. április 8-án kelt tájékoztató szó szerint megegyezik a felperes és a II. rendű alperes által 2008. május 6-án aláírt tájékoztató szövegével. A felperes és a II. rendű alperes aláírása az utóbbi tájékoztatónak a második oldalán szerepel, azonban az íven nem csupán a személyi adataik és aláírásaik szerepelnek, hanem az a kitétel is, hogy a kölcsönszerződésen aláírásukkal igazolták, hogy ennek a finanszírozásnak a kockázatairól világos tájékoztatást kaptak, a kockázati összetevőket ismerik és a hitelt ennek ismeretében is felkívánják venni. Rögzítésre került az is, hogy a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól szóló fenti tájékoztatót elolvasták, azokat megértették és tudomásul vették. Ezen megszövegezésből

az következik, hogy e tájékoztató első oldala is az adósok rendelkezésére állt a szerződés aláírásakor.

[25] Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy e tájékoztatás megfelel a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében foglaltaknak az irányadó jogegységi határozatoknak és az EUB döntéseinek. A tájékoztató világosan és érthetően tartalmazta az árfolyamváltozás lehetőségét („a forint és az ön által szerződés szerint választott idegen deviza átváltási aránya - árfolyam - a napi piaci mozgások hatására változhat”), annak a törlesztőrészletekre gyakorolt hatását („ha a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama úgy növekedik a finanszírozás ellenértéke: a tőkeösszeg és kamatainak (törlesztőrészleteinek) megfizetéséhez ebben az esetben magasabb forintösszeg szükséges”). E tájékoztatóból felismerhető volt az, hogy az árfolyam felső határ nélkül változhat („egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés önnek előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat”), az árfolyamkockázat korlátozás nélkül a fogyasztót terheli („nem tudunk felelősséget vállalni arra, hogy a piac kedvezőtlen alakulása miatt, az önnek adott esetben bekövetkező többletterhet átvállaljuk”), továbbá e rendelkezés utal arra is, hogy az árfolyamváltozás a hitel futamideje alatt is bekövetkezik.

Az árfolyamkockázatból nyújtott tájékoztatás alapján a fogyasztó joggal nem gondolhatta, hogy a kockázat felső határát jövedelme képezte, ilyen tájékoztatást az I. rendű alperes az adósok részére nem adott, így ezen ok miatt sem volt az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás tisztességtelennek tekinthető. (BH2020. 180.)

[26] A felperes kifogásolta azt is, hogy az elsőfokú bíróság az adósok terhére írta, hogy pénzügyi termék közvetítésével üzletszerűen foglalkozó gazdasági társaság tagjai. Az iratoknál elfekvő Nyilatkozatok meghatalmazások elnevezésű 2008. április 8. napján kelt iratban (I. rendű alperes 42. számú beadványának melléklete) a II. rendű alperes nyilatkozott arról, hogy a hitelkérelem közvetítő neve: Felperes1 (kódja szintén megnevezve) által került benyújtásra az I. rendű alpereshez, így nem helytálló az az adósi álláspont, hogy nem rendelkeztek az átlagos fogyasztót ismeretét meghaladó pénzügyi ismeretekkel. Az I. rendű alperes helytállóan hivatkozott arra a fellebbezési ellenkérelmében, hogy mind a felperesnek, mind a II. rendű alperesnek az ellenkérelemben kifejtettek szerint is az átlagfogyasztóénál magasabb szintű pénzügyi ismertekkel kellett rendelkeznie. A II. rendű alperes már korábban is az Pénzügyi Intézet nevel Nyrt.-vel devizaalapú kölcsönszerződést kötött, melynek kiváltása céljából vette igénybe a perbeli kölcsön is, így már nem csupán ismertekkel, hanem saját tapasztalattal is kellett rendelkeznie a devizaalapú hitelek működéséről.

[27] A felperes sérelmezte azt is, hogy a perbeli tájékoztató egy blanketta nyilatkozat, továbbá a nyilatkozat hiányos. A Kúria a BH2021. 108. számú döntésében rámutatott arra, hogy annak megítélése során, hogy a tájékoztatás tisztességes volt-e, nem volt és jelenleg sem elvárás az egyéniesítés. A pénzügyi intézménynek az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó (átlagos fogyasztó) mércéjét figyelembe véve kellett a tájékoztatást megadnia az árfolyamkockázatról. Nem volt feladata és kivitelezhetetlen is lett volna például annak alapos felmérése, hogy az adott fogyasztó milyen pénzügyi ismertekkel rendelkezik, az adott írásbeli tájékoztatást megértette-e, ha ezzel kapcsolatban a fogyasztó felé nem jelzett.

Mindezekre tekintettel azért volt jelentősége annak, hogy a felperes és a II. rendű alperes az átlagos fogyasztótól magasabb szintű pénzügyi ismeretekkel rendelkezett, mert a tájékoztatásnak az átlagfogyasztó részére kellett világosnak és érthetőnek lennie, így a devizaalapú hitelezésben jártas adósoknak e tájékoztatás alapján mindenképpen tisztában kellett lenniük az árfolyamváltozás következményeivel.

[28] Az I. rendű alperes a felperest és a II. rendű alperest tájékoztatta az árfolyamváltozás lehetőségéről, valamint arról is, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészekre, azonban e tájékoztatási kötelezettsége nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére a kockázat reális voltára, valószínűségére sem (6/2013. PJE határozat). Figyelemmel arra, hogy a tájékoztatás a kölcsönvevők részére - még az átlagfogyasztó mércéje szerint megítélve is - világos és érthető volt, ezért a támadott feltételek tisztességtelensége nem volt vizsgálható.

[29] A ténytanúsítvánnyal kapcsolatos fellebbezés körében az ítéltábla csupán utal a Kúria 1/2018. Gazdasági Elvi határozatára. Megjegyzi, hogy a felperes, valamint a II. rendű alperes a végrehajtás megszüntetése iránti pert az I. rendű alperessel szemben megindította, így a fellebbezésben felhozott kifogásoknak jelentősége nem volt.

[30] Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a pertárgy értékét 7.962.042 forintban, ugyanis a felperes elsődleges kereseti kérelmében a szerződés létre nem jöttének a megállapítását kérte. A felperes a per tárgyának értékét tévesen határozta meg abban az összegben, amelynek megfizetésétől a szerződés érvénytelenségének megállapítása esetén mentesülne. A felperes és az elsőfokú bíróság szem előtt tévesztette, hogy a szerződés létre nem jötte megállapítására irányuló kereset esetén a pertárgy értéke a kölcsön összegével egyezik. E vonatkozásában az ítéltábla a II. rendű alperes részére folyósított forintösszeget vette figyelembe. Az elsőfokú bíróság ítéletének feljegyzett illetékre vonatkozó rendelkezését erre figyelemmel pontosította.

[31] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a fenti indokolásbeli módosítással a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[32] A felperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az I., valamint III-V. rendű alperesek fellebbezési eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, melyet az ítéltábla a 22/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § és 3.§-a alapján állapított meg, figyelemmel a jogi képviselők által kifejtett tényleges tevékenységre.

[33] A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Budapest, 2021. május 13.

Dr. Németh László s.k.
tanácselnök

Dr. Molnár Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Merőtey Anikó s.k.
bíró